

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού
αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες
εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

ΣΤ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Αυτόχθονες λαοί»

Συγγραφή: ΖΑΛΟΥΜΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

Εφαρμογή: ΧΟΡΟΖΙΔΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥΛΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνι 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Αυτόχθονες λαοί

Δημιουργία σεναρίου

Ζαλούμη Χρυσούλα

Εφαρμογή σεναρίου

Χοροζίδου Σαββατούλα

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

ΣΤ΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

Διαπολιτισμικό Δημοτικό Σχολείο Νέων Επιβατών

Χρονολογία

Από 3-12-2012 έως 5-12-2012

Θεματική ενότητα

Βιβλίο Γλώσσας, Ενότητα 6^η, Αυτόχθονες λαοί

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 7 διδακτικές ώρες

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το παρόν σενάριο προορίζεται για μαθητές της ΣΤ΄ τάξης οι οποίοι κατέχουν βασικές γνώσεις για τη χρήση του Η/Υ, όπως δημιουργία φακέλου, αποθήκευση, τα βασικά του κειμενογράφου και του λογισμικού παρουσίασης, εξοικείωση με το διαδίκτυο και τις μηχανές αναζήτησης. Το σχολείο θα πρέπει να διαθέτει εργαστήριο πληροφορικής ή ερμάριο με φορητούς υπολογιστές για την εφαρμογή του σεναρίου στην αίθουσα διδασκαλίας. Η αίθουσα διδασκαλίας θα πρέπει να διαθέτει βιντεοπροβολέα. Ο δάσκαλος θα πρέπει να έχει ετοιμάσει από πριν κάποιες από τις ιστοσελίδες που θα επισκεφθούν οι μαθητές και να τις ενσωματώσει στα φύλλα εργασίας που θα αποθηκεύσει στους υπολογιστές τους. Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες, ενώ ο δάσκαλος έχει ρόλο υποστηρικτικό και συντονιστικό.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην ΣΤ΄ Σ Τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Ζαλούμη Χρυσούλα, Αυτόχθονες λαοί, ΣΤ΄ Δημοτικού, 2012

Το σενάριο αντλεί

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι μια πρόταση διδασκαλίας και επιδιώκει να γνωρίσουν οι μαθητές τη ζωή και τις δυσκολίες αυτόχθονων πληθυσμών της γης, τις επιπτώσεις που έχει για αυτούς η καταστροφή του περιβάλλοντος και να τους βοηθήσει να συμπεριφέρονται με σεβασμό και κατανόηση σε όλους όσους έρχονται στη χώρα μας είτε ως πρόσφυγες, είτε ως οικονομικοί μετανάστες, ώστε να συνυπάρξουν αρμονικά μαζί τους μακριά από κάθε αίσθημα και αντίδραση ρατσισμού και ξενοφοβίας.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η γνωριμία με ξένους τόπους και λαούς με διαφορετική κουλτούρα, διαφορετικό πολιτισμό, ήθη και έθιμα είναι ένα θέμα ιδιαίτερα ενδιαφέρον και αγαπητό στους μαθητές των μεγάλων τάξεων. Τα φανταστικά ταξίδια στο μάθημα της Γεωγραφίας ανοίγουν τέτοιους δρόμους και δημιουργούν τις προϋποθέσεις για μια καλύτερη γνωριμία με τους αυτόχθονες πληθυσμούς. Το κεφάλαιο της Ιστορίας, το σχετικό με τις «Ανακαλύψεις», έχει ήδη προβληματίσει τους μαθητές για τη στάση των Ευρωπαίων απέναντι στους αυτόχθονες της αμερικανικής ηπείρου. Εκμεταλλευόμενο το ήδη υπάρχον γνωστικό υπόβαθρο, το συγκεκριμένο σενάριο, εκτός από την ευχάριστη γνωριμία με τον πολιτισμό και την κουλτούρα συγκεκριμένων αυτοχθόνων λαών προσπαθεί να εμπνεύσει στους μαθητές τον σεβασμό για το διαφορετικό και το ξένο, να τους διδάξει την αξία του κάθε ανθρώπου ανεξάρτητα από το χρώμα του, την καταγωγή, τη μόρφωση ή τη θρησκεία του. Επιδιώκει επίσης να προβληματίσει τους μαθητές σχετικά με την ασύδοτη εκμετάλλευση του περιβάλλοντος από τις κοινωνίες του δυτικού κόσμου και τις επιπτώσεις που έχει αυτή στη ζωή των ιθαγενών του τρίτου κόσμου. Τέλος, προσπαθεί να βοηθήσει τους μαθητές να αντιμετωπίζουν τους ξένους συμμαθητές τους, ανεξάρτητα από το χρώμα, την καταγωγή, τη θρησκεία, σαν απόλυτα ίσους με αυτούς με σεβασμό και κατανόηση.

Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες, ερευνούν, ανακαλύπτουν, κρίνουν και εκφράζονται τόσο με γραπτό λόγο όσο και με προφορικό. Ο Η/Υ γίνεται στα χέρια τους εργαλείο που θα τους βοηθήσει όχι μόνο να αποκτήσουν γνώσεις, αλλά να δημιουργήσουν, να εκφραστούν και να δημοσιεύσουν.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές επιχειρείται:

- να γνωρίσουν τον τρόπο ζωής διάφορων αυτόχθονων πληθυσμών της γης·

- να ερευνήσουν τη σχέση των λαών αυτών με το περιβάλλον στο οποίο ζουν και να προβληματιστούν για τη δική τους σχέση με το δικό τους περιβάλλον·
- να συνειδητοποιήσουν τις καταστρεπτικές συνέπειες που έχει για τη ζωή των ιθαγενών η ασύδοτη εκμετάλλευση του περιβάλλοντος από τους ανθρώπους του δυτικού κόσμου·
- να γνωρίσουν τις δυσκολίες των λαών των λεγόμενων «αναπτυσσόμενων» χωρών (χαμηλό βιοτικό επίπεδο, χαμηλό προσδόκιμο ζωής, παιδική εργασία, εκμετάλλευση, πόλεμοι)·
- να γνωρίσουν ποια είναι η θέση της δικής μας θρησκείας απέναντι στους λαούς αυτούς και πώς αυτό εφαρμόζεται στην πράξη·
- να προβληματιστούν σχετικά με τη στάση που οι ίδιοι πρέπει να διαμορφώσουν και ως παιδιά αλλά και ως αυριανοί ενήλικες απέναντι στους ανθρώπους αυτούς.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές επιχειρείται:

- να γνωρίσουν οι μαθητές την ετυμολογία κάποιων λέξεων·
- να αποκτήσουν νέο λεξιλόγιο·
- να μελετούν, να κατανοούν και να κρίνουν ποικίλα κείμενα·
- να συλλέγουν και να οργανώνουν πληροφορίες σε δικά τους κείμενα·
- να μάθουν να διατυπώνουν τις απόψεις τους προφορικά και γραπτά·
- να καλλιεργήσουν τον γραπτό και τον προφορικό τους λόγο·
- να δημιουργήσουν πολυτροπικά κείμενα·
- να εξοικειωθούν με διάφορα κειμενικά είδη (αφίσα, λεζάντα).

Γραμματισμοί

Οι μαθητές επιχειρείται:

- να μάθουν να πλοηγούνται στο διαδίκτυο·
- να μάθουν να χρησιμοποιούν υπερσυνδέσεις·

- να ανοίγουν ιστοσελίδες, να μελετούν κείμενα, να συλλέγουν και να κρίνουν πληροφορίες·
- να αναζητούν εικόνες και να τις αποθηκεύουν·
- να επεξεργάζονται εικόνες με το λογισμικό Microsoft Picture Manager·
- να εξοικειωθούν με το λογισμικό παρουσίασης PowerPoint και να δημιουργήσουν τις δικές τους παρουσιάσεις·
- να γνωρίσουν το λογισμικό Google Earth·
- να εξοικειωθούν με τον κειμενογράφο και να μάθουν να μορφοποιούν κείμενα·
- να επικολλούν και να μορφοποιούν εικόνες·
- να φτιάχνουν ψηφιακές αφίσες·
- να γνωρίσουν διαδικτυακά λεξικά και εγκυκλοπαίδειες·
- να γνωρίσουν το ηλεκτρονικό βιβλίο·
- να παρακολουθούν κριτικά κάποιο βίντεο·
- να μάθουν να συνεργάζονται και να συνεισφέρουν από κοινού στην ομάδα.

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή για την πραγματοποίηση αυτού του διδακτικού σεναρίου δίνει το κείμενο του πρώτου κεφαλαίου της 6ης Ενότητας της Γλώσσας της ΣΤ΄ τάξης, με τίτλο «Αυτόχθονες λαοί». Η συζήτηση και ο προβληματισμός που θα ακολουθήσει από την μελέτη του αυτού του κειμένου μπορεί να αποτελέσει την αφετηρία για την εφαρμογή του συγκεκριμένου σεναρίου.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το παρόν σενάριο είναι απόλυτα συμβατό με το ΑΠΣ αφού η 6^η ενότητα του μαθήματος της Γλώσσας της ΣΤ΄ τάξης έχει σαν θέμα της τη ζωή σε άλλους τόπους

ενώ στο πρώτο κεφάλαιο της ενότητας γίνεται λόγος για τους Αυτόχθονες λαούς. Είναι, επίσης, απόλυτα συμβατό με τα ΔΕΠΠΣ αφού αξιοποιεί κεφάλαια και από άλλα γνωστικά αντικείμενα όπως η Γεωγραφία, η Φυσική, τα Θρησκευτικά, με ανάλογο περιεχόμενο.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Το παρόν σενάριο αξιοποιεί τις δυνατότητες των ΤΠΕ για να επιτύχει τόσο την εποπτεία, όσο και να καταστήσει τον Η/Υ ένα εργαλείο στα χέρια του μαθητή με το οποίο θα μάθει να αναζητά την πληροφορία που χρειάζεται για να οικοδομήσει την καινούρια γνώση, σε ιστοσελίδες, ηλεκτρονικά λεξικά, ψηφιακές εγκυκλοπαίδειες, ηλεκτρονικά βιβλία, να κρίνει και να επιλέγει από την πληθώρα των πληροφοριών αυτά που χρειάζεται, να τα οργανώνει ώστε να τα χρησιμοποιεί δημιουργικά σε δικά του κείμενα για να εκφράσει τις δικές του απόψεις. Αξιοποιώντας τις δυνατότητες που του παρέχουν οι ΤΠΕ ο μαθητής θα μάθει να δημιουργεί πολυτροπικά κείμενα, να εξοικειωθεί με τον κειμενογράφο, με λογισμικό παρουσίασης και επεξεργασίας εικόνων. Παράλληλα, θα μάθει να συνεργάζεται, να μοιράζεται την εμπειρία της καινούριας γνώσης και να τη συζητά με τους συμμαθητές του μέσα σ' ένα ευχάριστο κλίμα μάθησης, έμπνευσης και δημιουργίας.

Κείμενα

http://egpaid.blogspot.com/2009/11/blog-post_1924.html

<http://1dimplagiari.blogspot.gr/2010/12/h-6.html>

<http://www.youtube.com/watch?v=XhKfsIYiZOk>

<http://www.perivallon21.gr/%CE%B5%CE%BD%CE%BF%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B5%CF%82/%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%B1-%CE%BC%CE%BA%CE%BF/item/956-%CE%BF%CE%B9->

<http://www.youtube.com/watch?v=A-h9Gl3Wnzc>
http://www.edutv.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=1175&Itemid=73
<http://ierapostoles.gr/2012/01/%CE%B5%CF%80%CE%AF%CF%83%CE%BA%CE%B5%CF%88%CE%B7-%CF%83%CF%84%CE%B7-%CE%B6%CE%BF%CF%8D%CE%B3%CE%BA%CE%BB%CE%B1/>

<http://www.youtube.com/watch?v=pjLohO4GaiI>

http://www.edutv.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=407&Itemid=17

<http://ierapostoles.gr/2011/09/κάποια-ορφανά-ζητούν-τη-δική-σας-αγάπη>

<http://orthomoz.blogspot.gr/>

<http://www.youtube.com/watch?v=pjLohO4GaiI>

<http://www.youtube.com/watch?v=pjLohO4GaiI>

<http://www.youtube.com/watch?v=pjLohO4GaiI>

<http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-F100/501/3264,13312/unit=260>

http://www.edutv.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=407&Itemid=17

http://www.edutv.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=407&Itemid=17

[3](#)

[Λεξικό της κοινής νεοελληνικής](#)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η, 2η & 3η ώρα

Ορισμός αυτόχθονα, ντόπιου, ιθαγενή

Ολομέλεια, εργαστήριο πληροφορικής

Ξεκινώντας από το κείμενο της 6ης Ενότητας της Γλώσσας «Αυτόχθονες λαοί», κρίθηκε αναγκαίο από την εκπαιδευτικό που εφάρμοσε το σενάριο να αποσαφηνιστεί ο όρος *αυτόχθονας*. Για αυτό κλήθηκαν τα παιδιά να την ορίσουν και, αφού διαπιστώθηκε ότι δεν γνώριζαν τη συγκεκριμένη έννοια, προχώρησαν στην ανάγνωση της πρώτης παραγράφου του κειμένου στην οποία υπάρχουν οι λέξεις με την ίδια σημασία, *ντόπιος* και *ιθαγενής*. Η πιο οικεία λέξη προς τα παιδιά αποδείχτηκε ότι ήταν η λέξη *ντόπιος*. Την ορίσανε «ως αυτός που μένει σε έναν τόπο από τα παλιά

χρόνια». Στη συνέχεια αναζητήσαμε τους ορισμούς των παραπάνω λέξεων μέσω βιντεοπροβολέα στην ιστοσελίδα [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#), όπου ανακαλύψαμε ότι και οι τρεις έννοιες ορίζουν τους κατοίκους που κατοικούν στον τόπο που γεννήθηκαν, σε αντιδιαστολή με τους/τις αποίκους. Δόθηκαν από την εκπαιδευτικό οι ετυμολογίες των λέξεων *αυτόχθονας* (*αυτό-χθων* = γη) και *ιθαγενής* (ίδιο – γένος) και η πληροφορία ότι ο όρος *ιθαγένεια* έχει αντικατασταθεί στη σημερινή εποχή από τον όρο *υπηκοότητα*. Ζητήθηκε από τα αλλοδαπά παιδιά της τάξης να ρωτήσουν τους γονείς τους ποια υπηκοότητα έχουν με σκοπό να αναδειχθεί η δυνατότητα των ανθρώπων να έχουν περισσότερες από μία. Και πραγματικά, την επόμενη ημέρα ένας μαθητής μας είπε ότι έχει ολλανδική υπηκοότητα από τη μητέρα του και ελληνική από τον πατέρα του.

Στη συνέχεια έγινε συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης για τους αυτόχθονες λαούς που γνωρίσαμε στην Ιστορία της ΣΤ΄ Δημοτικού και στο κεφάλαιο των Ανακαλύψεων. Οι μαθητές/-τριες θυμόταν τους Ινδιάνους στην Αμερική χωρίς όμως να γνωρίζουν αρκετά για τον τρόπο ζωής τους και για αυτό τους/τις προτάθηκε να ερευνήσουν το θέμα.

Κατά τη διάρκεια της 2ης ώρας, αφού δημιουργήθηκαν 4 ομάδες παιδιών, μεταφερθήκαμε στο εργαστήριο Πληροφορικής. Εκεί, αφού διάλεξαν έναν αυτόχθονα λαό, διαφορετικό η κάθε ομάδα, μέσω των ιστοσελίδων:

http://egpaid.blogspot.com/2009/11/blog-post_1924.html

<http://1dimplagiari.blogspot.gr/2010/12/h-6.html>

πραγματοποίησαν τις δραστηριότητες των δύο πρώτων Φύλλων δραστηριοτήτων μαζί γιατί διαπιστώθηκε ότι οι δραστηριότητες του πρώτου συμπίπτουν με αυτές του δεύτερου. Έτσι, αντί τα παιδιά να γράψουν στο τετράδιό τους για έναν αυτόχθονα λαό γράψανε κατευθείαν στον κειμενογράφο προσθέτοντας ταυτόχρονα εικόνες με λεζάντες (1ο Τεκμήριο).

4η & 5η διδακτική ώρα

Προτάσεις για τους αυτόχθονες λαούς

Ολομέλεια

Οι δραστηριότητες του 3ου Φύλλου δραστηριοτήτων επιλέχτηκε να γίνουν στην τάξη με τη βοήθεια του βιντεοπροβολέα και των τετραδίων. Η αλλαγή αυτή στο αρχικό σενάριο κρίθηκε αναγκαία από την εκπαιδευτικό που το εφάρμοσε γιατί το [άρθρο](#) στο οποίο παραπέμπει η συγγραφέας του σεναρίου θεωρήθηκε αρκετά δύσκολο ως προς τη δομή και το περιεχόμενό του. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι περιέχει αρκετές άγνωστες έννοιες για τα παιδιά, όπως αειφορία, βιοποικιλότητα, ΑΠΕ, που θα έπρεπε να εξηγηθούν, καθώς και ότι η δομή του είναι αρκετά περίπλοκη, με μεγάλες προτάσεις και μεγάλη έκταση.

Για τον λόγο αυτό το κείμενο διαβάστηκε από την εκπαιδευτικό μέσω βιντεοπροβολέα με ταυτόχρονη επεξήγηση των εννοιών που δυσκόλευαν τα παιδιά (2^ο Τεκμήριο). Δόθηκε έμφαση στις αιτίες της εξαφάνισης των αυτόχθονων λαών και στις προτάσεις του ΟΗΕ για την αντιμετώπισή τους, έτσι ώστε να βοηθηθούν τα παιδιά στην εργασία τους. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Αυτοχθόνων Πληθυσμών που υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση με το Ψήφισμα της 13ης Σεπτεμβρίου 2007. Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας, ζητήθηκε από τους/τις μαθητές/-τριες να κρατούν σημειώσεις, αφού πρώτα τους/τις ανακοινώθηκε ότι θα γράψουν, ομαδικά, ένα κείμενο με θέμα τις προτάσεις που έχουν να κάνουν στους «πολιτισμένους» λαούς ώστε να σταματήσει η εξαφάνιση των αυτόχθονων.

Ακολούθησε η προβολή του βίντεο [Πλούσιες χώρες φτωχοί λαοί](#) στο οποίο παρουσιάζεται πολύ παραστατικά η εκμετάλλευση των ιθαγενών της Αφρικής από τις δυτικές «πολιτισμένες» κοινωνίες. Πρόκειται για ένα πολύ ενδιαφέρον βίντεο που προκάλεσε το ενδιαφέρον των παιδιών με τις πληροφορίες και τις εικόνες που προβάλλει. Ιδιαίτερη εντύπωση έκανε στα παιδιά η παραδοχή ότι η αφρικανική

ήπειρος θα μπορούσε να είναι η πιο πλούσια περιοχή του κόσμου εξαιτίας των πλουτοπαραγωγικών πηγών της όπως τα διαμάντια, το πετρέλαιο το κοβάλτιο, το κακάο. Επίσης, μέσω του βίντεο έγινε πιο σαφής η διαδικασία εκμετάλλευσης των ιθαγενών από τους Δυτικούς.

Στη συνέχεια οι ομάδες κλήθηκαν να συνθέσουν τις σημειώσεις τους και να γράψουν το κείμενο με τις προτάσεις τους σχετικά με το τι θα πρέπει να γίνει ώστε να σταματήσει αυτή η εκμετάλλευση και οι ιθαγενείς να ξανακερδίσουν τη θέση τους στο περιβάλλον που τους ανήκει, απολαμβάνοντας συγχρόνως την αναγνώριση των δικαιωμάτων τους (3^ο & 4^ο Τεκμήρια).

6η & 7η διδακτική ώρα

Στάσεις -Συμπεριφορές

Ολομέλεια

Κατά τη διάρκεια της 6^{ης} ώρας οι ομάδες κλήθηκαν να παρουσιάσουν τις δύο εργασίες τους στην ολομέλεια μέσω του βιντεοπροβολέα.

Την 7η ώρα κρίθηκε αναγκαίο από την εκπαιδευτικό όλες οι παραπάνω δραστηριότητες να μη μείνουν σε θεωρητικό και μόνο επίπεδο, αλλά να εφαρμοστούν και στις στάσεις και στις συμπεριφορές των παιδιών. Ακολούθησε η παρακάτω συζήτηση:

ΕΚΠ: Είδαμε την εκμετάλλευση των αυτόχθονων λαών από τους «πολιτισμένους» λαούς. Τελικά υπάρχουν «πολιτισμένοι» και «πρωτόγονοι λαοί»; Υπάρχουν «ανώτεροι» και «κατώτεροι» άνθρωποι; Υπάρχουν «έξυπνα» και «χαζά» παιδιά; Τι πιστεύετε;

ΜΑΘ: Πιστεύω ότι όπως υπάρχουν αίτια που εμποδίζουν τους αυτόχθονες λαούς να αναπτυχθούν, έτσι και στο σχολείο υπάρχουν κάποιες αιτίες που μερικά παιδιά είναι πιο καλοί μαθητές και άλλα όχι.

ΕΚΠ: Μήπως μπορείτε να ονομάσετε κάποιες από αυτές τις αιτίες;

ΜΑΘ: Κυρία, η ιθαγένεια.

ΕΚΠ: Τι εννοείς;

ΜΑΘ: Να, αν κάποιο παιδί είναι από την Αλβανία, όπως ο συμμαθητής μας ο Μ., θα δυσκολευτεί να μάθει την ελληνική γλώσσα.

ΕΚΠ: Εσύ τις λες Μ., δυσκολεύτηκες στην αρχή;

ΜΑΘ: Ναι.

ΜΑΘ: Κυρία τον βοηθήσαμε όλοι. Πηγαίναμε στην πρώτη τάξη στο σπίτι του για να του μάθουμε τα ελληνικά.

.....
Στο σημείο αυτό η εκπαιδευτικός προτίμησε να συνεχιστεί η διαλογική συζήτηση η οποία ανέδειξε πρακτικές των παιδιών σχετικές με την πανανθρώπινη αξία της ισότητας των ανθρώπων και δεν εισήγαγε τον όρο ρατσισμό όπως είχε σχεδιάσει.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Α΄

Στην επιφάνεια εργασίας του υπολογιστή σας να δημιουργήσετε ένα φάκελο που θα τον ονομάσετε «Αυτόχθονες λαοί». Στον φάκελο αυτό θα αποθηκεύετε το υλικό σας. Στη συνέχεια, αφού ανοίξετε τη μηχανή αναζήτησης [Google](https://www.google.com), να πληκτρολογήσετε το όνομα του λαού που διαλέξατε και να αναζητήσετε πληροφορίες. Κρατήστε σημειώσεις για όλα τα παρακάτω:

- ✓ Σε ποια περιοχή ζει ο λαός αυτός;
- ✓ Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του;
- ✓ Πώς είναι οι κατοικίες του;
- ✓ Ποιες είναι οι συνήθειές του και ο καθημερινός τρόπος ζωής του;

Ανοίξτε το λογισμικό GoogleEarth. Γράψτε στην αναζήτηση τον τόπο κατοικίας αυτού του λαού. Το λογισμικό θα σας μεταφέρει αυτόματα. Με το ποντίκι σας μπορείτε να περιηγηθείτε, να εστιάσετε και να απομακρυνθείτε. Μπορείτε επίσης να κινηθείτε σε προβολή επίπεδου εδάφους. Σε ποιο ημισφαίριο βρίσκεται ο τόπος που αναζητάτε; Ποια είναι η μορφολογία του εδάφους; Ποιες οι κλιματικές συνθήκες; Πώς επηρεάζουν όλα αυτά τον τρόπο ζωής του λαού σας; Τι συμπεράσματα βγάξετε; Συνθέστε όλα τα παραπάνω που βρήκατε σ' ένα άρθρο που θα γράψετε στο τετράδιό σας. Βάλτε έναν ελκυστικό τίτλο και προσέξτε τη διατύπωση.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Β΄

Πατώντας εικόνες (Αυστηρή ασφαλής αναζήτηση), βρείτε και αποθηκεύστε εικόνες σχετικές με τον αυτόχθονα λαό της ομάδας σας. Τις εικόνες αυτές θα τις χρειαστείτε για να φτιάξετε μια μικρή παρουσίαση για την ιστοσελίδα του σχολείου μας. Από το κείμενο που ήδη έχετε γράψει, αντλήστε πληροφορίες και γράψτε επεξηγηματικές λεζάντες για κάθε εικόνα.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Γ΄

Ανοίξτε και διαβάστε προσεκτικά το [άρθρο](#):

Δείτε προσεκτικά και αυτό:

<http://www.youtube.com/watch?v=A-h9Gl3Wnzc>

Συζητήστε με την ομάδα σας και διατυπώστε σ' ένα μικρό κείμενο τις προτάσεις σας για το τι πρέπει να γίνει ώστε να αλλάξει αυτή η στάση των πολιτισμένων κοινωνιών απέναντι στους ιθαγενείς.

Ανοίξτε τον κειμενογράφο.

Δώστε έναν πρωτότυπο και ελκυστικό τίτλο στο άρθρο σας.

Μορφοποιήστε τα σημεία που θέλετε να τονίσετε.

Προσέξτε τη διατύπωση.

Αποθηκεύστε το στο φάκελο της ομάδας σας.

Παρουσιάστε τις απόψεις σας στην τάξη.

Ζ. ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το αρχικό σενάριο τροποποιήθηκε ως προς το χρόνο, ως προς τα φύλλα εργασίας και το περιεχόμενό τους. Πιο συγκεκριμένα, εφαρμόστηκαν τα τρία πρώτα Φύλλα δραστηριοτήτων. Το περιεχόμενο του τρίτου Φύλλου επεξεργάστηκε στην τάξη μέσω βιντεοπροβολέα, γιατί θεωρήθηκε δύσκολο το περιεχόμενό του. Δεν εφαρμόστηκαν το τέταρτο και το πέμπτο Φύλλο δραστηριοτήτων γιατί θεωρήθηκε από την εκπαιδευτικό που εφαρμόσε το σενάριο ότι οι όροι ρατσισμός και ξενοφοβία, αν και χρησιμοποιούνται πολύ συχνά στην καθημερινή μας ζωή, χρειάζονται αρκετές ώρες για ένα οργανωμένο σχέδιο που θα αποβλέπει στην αποσαφήνιση των όρων αυτών καθώς και στην προσπάθεια διαμόρφωσης αντιρατσιστικών στάσεων και συμπεριφορών. Αντί αυτών προστέθηκε μια βιωματική δραστηριότητα όπου τα παιδιά κλήθηκαν να αναφέρουν δικές τους εμπειρίες, παλιές και νέες, σχετικές με την πανανθρώπινη αξία της ισότητας των ανθρώπων.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κόμης, Β. & Κ. Ντίνας, 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της γλώσσας και της λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. <http://www.greeklanguage.gr/node/803> [07.10.2012]